

Wd. 72.

N°. 4
4

DISSERTATIO
INAUGURALIS JURIDICA
DE
JURE DEVOLUTIONIS
Secundum Mores & Statuta Archi-Diœcesis Coloniensis
QUAM
DEO AUSPICE

PATROCINANTIBUS
Apostolorum Principe S. Petro, ejusdemque
Archi - Diœcesis Præfule S. Engelberto

PRÆSIDIBUS
PRÆNOBILIBUS, CLARISSIMIS, CONSULTISSIMISQUE
VIRIS, ac DOMINIS,

D. GERARDO ERNESTO HAMM

J. U. D. Professore Publico & Ordinario, Venerandæque Facultatis Juridicæ
Coloniensis Dictatore

NEC NON

D. GUILIELMO DE MONTE

J. U. D. Professore Publico, & Ordinario, ejusdemque Facultatis Fisco:

PRO

Obtinenda in utroque Jure summi Gradûs Licentia

In publico Juris Auditorio

Crisi Academicae subjeciet

PETRUS ENGELBERTUS BENNERSCHIED Tuiciensis

AA. LL. ac Philosophiæ Magister.

Die 9ta Septembris Anno MDCCXLVIII.

Coloniæ typis GEREONIS ARNOLDI SCHAUBERG.

Cum Privilegio Venerand. Facultat. Juridicæ.

DISP. TITIO
INAGURALS JURIDICA
DE
THEO DEYOLUTIONIS
DEO AUSPICE
Apostolorum Petro & Pauli Episcoporum
Petrus Hieronymus de Monte
D. GUILLIEMO DE MONTE
D. GERARDO DE MONTE
D. GUILLIEMO DE MONTE
Petrus Hieronymus de Monte
D. GUILLIEMO DE MONTE

CAPVT PRIMVM.

De Origine, naturâ & definitione Juris devolutionis in genere.

§. I.

Tenerimum omninò, tamque ingentem parentes ergà liberos suos fovere affectum Jura passim præsumunt, ut liberorum gratiâ omnia parare *l. 50. §. 2. de bon. libert. iisdem bona & hæreditatem Communi voto addicere l. 7. §. 1. ff. si tab. test. null. ext.* ac quocunque modo perquam bene prospicere *l. 22. §. fin. ff. ad l. Jul. de adult.*, Imò conjuges hoc animo & destinatione, ut bona, quæ adferunt, aut quæsitura sunt, ad sobolem ex eo conjugio genitam perveniant, societatem conjugalem iniisse, meritò crediderint; ductâ igitur ab hac conjugum sollicitudine conjecturâ, & ne desiderium istud optato careret successu, sed præsertim alterutro parentum mortuo, tantò certius suum pertingeret effectum, statuta & consuetudines quorundam locorum, nedùm contrâ machinationes parentis binubi (quibus satis obviam ivère leges Romanæ *tot. tit. C. de secund. nupt.*) sed in quemcunque eventum separationis

A 2

thori

chori, liberis istius matrimonii prospectum, eosque de bonis parentali-
bus, saltem spectabilioribus, securos reddere volentes disposuerunt, ut
dissoluto per mortem alterutrius conjugum matrimonio, non solum de-
functi, sed etiam superstitis bona immobilia ad liberos proprietate tenens
transeant, quod *Jus devolutionis* appellamus, & discernitur à *Jure Re-
volutionis*, vicujus posthabitâ sanguinis aut gradûs proximitate, bona
intestato defuncti revertuntur ad lineam, unde provenerunt. De quo
vid. Melch. Voetz, *tr. de Jure Revolut.*

§. 2.

Quod Jus devolutionis ad eum modum & formam, quâ hodie Jure
illo utimur, tum per consuetudinem, tum per particularia locorum
statuta in Germaniâ æquè, ac aliis, ubi viget, provinciis introductum sit,
incontroversum est; utrùm verò primavâ illius origo ex dispositione
Juris Romani, præsertim *l. 3. & 4. Cod. de secund. nupt.* haud peti queat?
dubitatur; quod, licet simpliciter neget Estor *specim. Jur. Germ. de
Jure devolut. cap. 4.* Christin. *ad LL. Mechlin. tit. 16. art. 25. n. 3* pro-
babilius tamen id affirmat Stockmans *de Jure devolut. cap. 4. de Mean ad
Jus Leod. in opere posthumo def. 72. n. 3. & 4.* Cautum siquidem habetur
LL. cit. " ut quidquid alteruter conjugum ad 2das transiens nuptias, ex
" facultatibus prioris conjugis, cujuslibet liberalitatis titulo perceperit,
" id totum, salvâ in diem vitæ utendi fruendi, demptâ verò alienandi
" facultate, ad filios præcedentis conjugii transmittat &c. à quâ legum
communium provisione quidem in pluribus differt Jus devolutionis,
admodum tamen verisimile est, devolutionem exinde, tanquam è radi-
ce progerminasse, itâ, ut Jus Romanum, & Jus devolutionis duntaxat
se habeant, ut excedentia & excessâ. prout notat *laud. Mean l. cit.*

§. 3.

Discordat autem devolutio à dispositione *d. l. 3. & 4. C. de 2dis nupt.*
(1) quod leges præactæ bona ex substantiâ defuncti in supersti-
tem

tem profecta duntaxat complectantur, devolutio verò etiam sese extendat ad bona, quæ superstes aliunde habet. (2) LL. cit. mobilia quoque afficiunt, Jus devolutionis *regulariter* sola immobilia. (3) Jus Romanum non obtinet, nisi in casu, quo superstes ad alias nuptias provolat, devolutio indistinctè procedit, rupto per mortem alterius conjugum thoro, superstite licet viduo, viduavè manente. (4) ex quorundam DD. opinione vera proprietas bonorum per *LL. cit.* in liberos non transfertur, sed his tantum reservatur, Jus devolutionis verò aliquibus in locis veram proprietatem liberis realiter addicit.

§. 4.

Non tantum de origine, sed & de ipsâ devolutionis naturâ & indole contentio est. Devolutio pro varietate locorum subinde variat, unde evenit diversas à diversis hujus Juris dari definitiones. Mihi rectè describi videtur: *quod sit beneficium legis, quo rupto parentum thoro, bona immobilia superstitis, quoad proprietatem, transeunt in liberos istius matrimonii, relicto superstiti conjugii ad dies vite usufructu.* Generis loco substitui *beneficium*, & non *Vinculum*, prout Stockm. *de Jure devolut. cap. 1. n. 9.* quia definitio *per vinculum* ad consuetudines Brabantiae restricta, moribus quorumvis locorum præsertim in germaniâ, non quadrat, ubi passim devolutio non tantum alienandi facultatem, sed & ipsam proprietatem bonorum superstiti aufert. De quò infrâ. Minus placuit devolutionem appellare successionem cum Estor. *de Jure devolut. cap. 1. §. 4.* quod enim devolutio non sit successio, pluribus congestis rationibus demonstrat Stockm. *d. Tr. cap. 5.* ex quibus unicam illam in toto Jure decantatissimam hic adduxisse sufficiat, quod, sicut viventis nulla hæreditas, ita nec successio esse possit *L. 1. ff. de hæredit. vel act. vend. l. 3. C. de usucap. pro hæred.* cum econtrâ devolutio circâ bona viventis versetur. Hinc est, cur in definitione posuerim *bona*, ad denotandum: per devolutionem non hæreditatem, aut Jus universum, sed certa duntaxat bona in liberos transire, hæreditas enim, sine ullo corpore, Juris habet

habet intellectum *l. 50. ff. de hered. pet.* deficientibus verò bonis devolutio nulla est conter. *Meam ad Jus Leod. def. 12. n. 14.* dixi *immobilia*, non, quod natura devolutionis repugnet, eidem quoque mobilia subjici, sed quia *immobilia* passim, rarius vero mobilia devolvuntur. Neque tamen ubivis tota immobilis substantia, sed hâc pars bonorum quanta, alibi certum solummodò bonorum genus Jure defertur devolutionis. Dixi quoque: *superstitis*, in defuncti namque bonis devolutio non obtinet, sed horum proprietatem liberi consequuntur Jure legitimæ successionis, licet hæc quoque bona vulgari usu loquendi appellentur devoluta, ac suo modo etiam, seu in sensu laxiore devoluta dici possint, attamen de hujusmodi transmissione per ordinariam successionem impræsentiarum non est quaestio. Dixi denique: *relictò superstiti usufructu*. Hunc enim à proprietate separatam, largiuntur superstiti consuetudines illorum locorum, quæ devolutioni locum dant. Cæterùm definitionis Justitia ex deducendis latius patebit.

§. 5.

FInis devolutionis introductæ est, ut liberis primi thori consulatur, & ex hâc quidem solâ ratione incommoda, quæ devolutio aliàs secum fert, attendi non merentur. Etenim si durum cuiquam videatur, quod devolutio auferat superstiti conjugii, ut plurimum invito, proprietatem rerum suarum, facultatem desuper disponendi, media quoque novam nuptiarum conditionem inveniendi, quodque inæqualitatem inter diversi thori liberos quandoque inducat, ac illis posterioris conjugii non rarò vix legitimam salvam relinquat; prona est responsio ex *l. 12. §. 1. ff. qui & à quib. manum.* Nimirùm præmissa omnia, lege vel consuetudine sic jubente, dura non esse; quod conjux sciens devolutionem obtinere, eidem in pactis dotalibus derogari non faciens, dominio rerum suarum volens excidat, nec molestum ingenuæ matri videri debeat, amore liberorum primi thori à secundis nuptiis abstinere, per quas anterioris conjugii liberis gravius inferri præjudicium exempla docent, quam

quam equidem ulterioris thori liberis per devolutionem, quibus, ubi nihil est, nihil debetur. Plura de hâc re vid. apud Stockmans *cap. 4. n. 5.* Estor. *cap. 5. §. 5.* Rick. *de union. prol. cap. 2. n. 11.* Grot. *de Jure B. & P. lib. 2. cap. 7. §. 8.*

§. 6.

CÆterum Jus devolutionis pluribus locis incognitum, in multis Germania Regionibus observari testantur Mynsing. *cent. 5. obs. 32.* Estor. *cap. 3.* ubi quamplures provincias, ac loca quædam particularia Germaniæ superioris, in quibus viget devolutio, recenset. in Contiguis quoque Ducatibus Juliæ & Montium Ordinat. Jul. Mont. *cap. 74.* Rosenthal *cap. 7. concl. 16.* necnon in Civitate hâc Coloniensi Jus devolutionis observari constat ex statutis *Civit. Colon art. 14.* Idem porrò penes Leodieneses *de Mean obs. 112.* Gelrienses à Sande *ad consuet. feud. Gelr. tit. 3. cap. 1. §. 1. n. 4.* ac denique per universam ferè Brabantiam frequentatur Stockm. *de Jure devolut. cap. 2.* sed, ut præmonui, non ad unum ubique modum.

CAPVT SECVNDVM.

De Jure Devolutionis speciatim juxta mores & statuta Archi-Diœcesis Coloniensis Considerato.

§. 1.

IN Electorali hâc Provinciâ Coloniensi itidem Jus quoddam devolutionis viget, quod olim Soli consuetudini, & utencium moribus innoxium, quæcunque bona immobilia, quæ possidebant parentes, cum matrimonium prius solveretur, complectebatur, ut fufius deducit Thummernuth 1. *fund. par. Cur. à deneg. Commun. invest. n. 73.* verum rigor iste demùm expressâ reformationis statutariæ sanctione eò temperatus fuit, ut hodie nonnisi bona stante thoro acquisita Juri devolutionis subjaceant

jaceant, ita enim habet Ordinatio Electoralis Colon. tit. 2. §. 3. die in jeder Ehe anermommene liegende, oder unbewegliche Güther, sollen bey derjenigen Ehe Kinderen, darin sie gewonnen, verbleiben &c. quæ magis elucidantur per alium textum ejusdem Ordinat. tit. 8. §. 6. ubi wan aber das Erstabgestorbene von beyden Eheleuthen Kinder aus selbiger Ehe gezeugt, hinter sich im Leben verläßt, soll das leztlebende den Heyraths-Pfening, und andere zugebrachte, oder beystehender Ehe dem Erstabgestorbenen zugefallene, wie auch die gewommene Güther nur Leibzuchtigs ein Lebenlang, es greiffe dasselb wieder zur anderen Ehe, oder nicht, zu genießen haben &c. ex quorum textuum tenore, signanter ex verbis notatis, Jus devolutionis, quod supra delineavimus, demetitur, cum superstiti parenti omnium acquisiteorum, quorum aliàs dimidium proprietate tenus habere deberet, solus ususfructus, liberis econtrà eorum proprietate adscribatur, quibus præscindendo ab hâc statutariâ provisione, attentâ communionem acquæstum inter conjuges in Archi-Diœcesi Colon. vigente, nonnisi una medietas acquiretorum ex obitu alterutrius parentum defuncti proprietate tenus obvenire possit.

§. 2.

EX præmissis statuti Archi-Diœcesani articulis insuper edocemur, quis sit ejusdem Juris devolutionis in foro nostro modus, forma & usus. Siquidem imprimis inde perspicuum redditur, bona duntaxat immobilia Nostri Juris devolutionis constituere objectum, nec minus bona hæc rupto thoro ad liberos perinde devolvi, etiamsi conjux supervivens in viduitate persistat text. Ord. tit. 8. §. 6. es greiffe dasselb zur anderen Ehe oder nicht, indicio manifesto, Jus Nostrum Devolutionis non in odium secundarum nuptiarum, adeoque non odiosum, sed velut merum beneficium & utilitatem complectens, favorabile esse, utut hic & nunc ex consequenti in gravamen parentis & aliorum liberorum vergere videat-

videatur Peck. *de test. conjug. lib. 4. cap. 5. n. 5.* Rodenburg *tit. 2. cap. 4. n. 8.*

§. 3.

Quamvis igitur Jus devolutionis in poenam secundarum nuptiarum introductum dici nequeat, incidenter tamen attingere lubet quaestionem: an poenae à Jure Romano praesertim in *L. scemina 3. & L. hanc edictali 6. C. de 2dis nupt.* binubis impositae, in Archid. Colon. sint in usu? has in Germaniam vigere tradunt Hert. *resp. 152. n. 8.* Leyser. *specim. 300. medit. 6.* Strick. *u. n. tit. de rit. nupt. §. 33.* nec abrogatas censerit, sed statuta secundum dictas LL. interpretationem recipere, nisi easdem nominatis verbis aboleant, volunt Estor *de Jur. devol. cap. 6. §. 10.* Müll. *ad Struv. exercit. 29. thes. 53. lit. P. Wames. cent. 5. cons. 51. n. 7.* Verum & tacitam derogationem sufficere rectius statuunt à Sommern *de Jur. Novocar. cap. 1. n. 1.* Gabriel. *tit. de 2dis nupt. concl. 4. n. 18.* Hanc autem colligimus ex statuto nostro, praeterquam enim, quod dictas LL. generaliter in locis, ubi viget communio bonorum, exulare testetur Knorr *de Jure conjug. nupt. reiter.* Nec eadem ad portionem conjugii ex statuto delatam extendantur Strick. *de success. ab intest. diff. 1. cap. 2. §. 8.* illarum dispositionem per statuta Archi-Dioeces. sublata existimo, siquidem illa parenti binubo praeter confectionem inventarii Ord. *tit. 8. §. 6.*, necnon, ut liberis minoribus curatorem constituat, sub poenam privationis usufructus imponunt *tit. 11. §. 1.* Sicque novas à jure Communi haud statutas poenas contra binubum inducunt, quando autem Jus statutarium Juri Communi quid superaddit in materia odiosam, hoc per illud sublatum praesumitur. Voet *de statut. sect. 7. cap. 2. numer. 13.* Accedente hac ratione, quod per devolutionem acquisite bonorum ad liberos; his non mediocriter prospectum, econtra ultimum superstes dominio & proprietate horum bonorum exutus aliquantisper gravatus sit, proindeque praesumi non debeat, statutum eundem superstitem praeter hoc gravamen, & poenis legis statutariae, & Juris Communis onerare, sed ei potius liberam de bonis reliquis disponendi potestatem

B

testatem

testatem relinquere voluisse. Quemadmodum constitutionem *dict. l. 3. §. 1.* ne proprietatis, sed usufructus Jure solummodo possideat parens binubus, quæ ex liberorum successione obtinuit, in statutis Jul. Mont. *cap. 82.* disertis verbis renovatam, in patriâ Colon. per Ordinat. *tit. 4. §. 1.*, vi cujus parens ad successionem filiorum sine distinctione inter usufructum & proprietatem vocatur, antiquatam existimo cum à Somern *l. cit. §. 3.*

§. 4.

UT autem devolutio subintrare possit, regulariter mors alterutrius conjugum intervernerit, necesse est, non Civilis, quæ quandoque mortis nomine venit. *L. 13. §. 1. ff. de donat. int. vir & uxor. l. 29. §. 5. de lib. & posth. l. 56 C. de Episcop. & Cler.* Sed naturalis, quæ vinculum Connubii dissolvitur, prout ex textu statutorum supraadducto liquet. Hinc neque per ingressum alterutrius in religionem, neque deportationem (in cujus locum Bannus Imperii hodie successit Strick *ad U. M. lib. 4. tit. 5. §. 9.*) alterius bona ad liberos devolventur, cum utroque casu firmum maneat matrimonii vinculum *cap. 8. §. de Convers conjug. l. 13. §. 1. ff. de donat. int. vir. & uxor.*

§. 5.

SEd an jus devolutionis locum habeat dissoluto matrimonio putativo? sanè, cum ex tali matrimonio progeniti, sive uterque, sive alteruter parentum duntaxat, impedimentum ignoraverit, sint legitimi parentibusque succedant *cap. cum inter 2. & cap. ex tenore 14. §. qui fil. sint legit.* Filiique exinde nullam sustineant jacturam. *d. cap. 2.* Hinc dubitandum non est, quin devolutio, mortuo alterutro conjugum putativorum, impedimento licet illicò detecto, plenum sortiatur effectum, dum matrimonii hujus eadem ad effectus Civiles (nisi aliquibus in casibus à Jure specialiter exceptis) vis est ac legitimi & veri *cap. significavit 2. §. de donat.*

donat. int. vir. & uxor. Quid autem : si viventibus adhuc parentibus, superveniente impedimenti notitiâ, divortiique sententiâ inter eos Canonice prolata, putativum illud matrimonium fuerit dissolutum ? & in hoc casu, cum mens statuti sit, ut liberis in casum rupti conjugii, ubi conjugè à lege conjugis soluto alienationis & dissipationis periculum subest, prospiciatur, hæc ratio verò in Casu substrato respectu conjugis utriusque subvertetur, utriusque bona stante conjugio putativo quæsitâ devolutioni obnoxia fore censeo, ad ductum Juris Romani, quod, cum primitus à morte unius conjugum, proprietatem lucrorum nuptiarum ad liberos illius thori devolvi voluisset *l. 3. C. de 2dis nupt.* dispositionem hanc postea eo extendit, ut matrimonio quocunque modo dissoluto obtineret. *L. 9. §. 1. d. t. Nov. 22. cap. 30. ibi hæc admittat ex morte lucrorum omnia servantur filiis Nov. 98. cap. 1. ibi proprietatem vero eorum filiis omnino servandam esse. & hoc valere matrimonii quocunque modo solutis.* Cur autem statutum de Casu alterutrius conjugum præmortui disponat, ratio est, quia loquitur de matrimonio vero, tanquam frequentiori, quod alio modo, quam per mortem non dissolvitur, leges autem disponunt de iis, quæ frequenter & non rarò accidunt. *L. 4. 5. & 6. ff. de L. L.* non ut casus rarò contingens omitatur animo excludendi, sed quia rarò contingit Brunnem. *ad LL. cit.*

§. 6.

DEinde, ut devolutio locum habeat, requiritur, ut adsint liberi naturales & legitimi simul, & quidem ex eodem matrimonio, quo stante bona acquisita fuerunt, procreati text. Ord. tit. 8. §. 6. *ibid. aus selbiger Ehe gezeugt &c.* liberi enim primi thori non causant devolutionem bonorum in 2do thoro acquisitorum, nec viceversâ; naturales & legitimi etiam sunt legitimati per subsequens matrimonium Ord. Col. tit. 2. §. 1. Sive jam nati sint, sive nascituri non refert *L. 7. l. 26. ff. de stat. hom.* interest autem, an liberi sint primi vel ulterioris gradûs, notanda enim occurrit differentia inter Archi-Diecef. Colon. & alia loca, ubi
 B 2 omnia

omnia bona immobilia indistinctè devolvuntur, in hisce enim locis, bona Avi in filium devoluta, mortuâ filii uxore, ulterius devolvuntur in nepotem, ità, ut bona duplici devolutioni sint obnoxia, & neque pater, neque avus eadem alienare possit. vid. Stockman *de Jur. devol. cap. 8.* in Electoratu Colon. verò bona duplici devolutioni nunquam subijci contingit, hïc enim bona Avi in filium devoluta, quia acquisita non sunt, sed patrimonialia, mortuâ filii uxore non transeunt in nepotem, sed proprietate tenus manent penes filium, donec eo mortuo bona hæc nepoti per viam successionis deferantur, si verò filius præmortuus foret, antequam thorus avi rumperetur, proprietas acquirentium avi immediatè devolvitur ad nepotem, prout devolutura fuisset in filium, si tempore rupti thori aviti in vivis extitisset.

§ 7.

Colligitur ex opposito liberos naturales tantùm, legitimatos per rescriptum Principis etiam quoad successionem cum liberis legitimis, nec non adoptivos, in bonis parentis vivi, Jus devolutionis sibi arrogare non posse; ponamus autem: patrem adoptivum habere liberos Justos vel patrem aut matrem naturalem ex post cum aliâ, aliove, quam matre aut patre istius filii naturalis, vel etiam per rescriptum legitimati matrimonium contraxisse, & liberos inde suscepisse: num hujusmodi liberi parenti suo adoptivo & respectivè naturali saltem post mortem in bonis devolutioni obnoxiiis, seu acquisitis succedant? ratio dubitandi est, quia de Jure Communi filius adoptivus patri *L. 5. C. de suis & legit. naturalis matri L. 5. C. ad SCtum Orf.* & dicto modo legitimatus quoque patri Strick *de success. diff. 1. cap. 2. §. 74.* cum liberis Justis æqualiter succedit. Verum hæc ratione floccipensâ, certum est, liberos hoscè in Archi-Diœcesi Colon. à bonis devolutioni obnoxiiis per liberos Justos excludi, siquidem statutum bona acquisita præcisè ad liberos ex illo thoro, quo stante parta fuerunt, vult pertinere, *Ordinat. Archid. tit. 2. §. 3.* cum tamen nec adoptivus, nec naturalis, nec legitimatus per

re-

rescriptum se ex tali thoro, cujus acquisita affectat, natum gloriari possit, per consequens, cum vigore text. Cit. usque adeò liberi Justī, ex 2do thoro nati, ab acquisitis primi thori, & viceversa arceantur, tantò magis filius adoptivus, fictè legitimus aut planè illegitimus abinde repellendus erit.

§. 8.

Jure nostro statuario filiis, vel filiabus ordinem religiosum ingressis, ante professionem certa pecuniæ quantitas, dotis nomine à parentibus, in eventum verè discordiæ parentum & superiorum monasterii, à Judice constituenda est, quà monasterio solutâ, ab universâ parentali substantiâ excluduntur, veluti cui, acceptando dotem hujusmodi, renuntiâsse censetur *tit. 2. Ord. Patr. Colon. §. 5.* Unde consequitur, professum, professamve, ab acquisitis thori deinceps devolvendis merito exclusam esse, eo, quod hæc bona sint parentalis substantiæ portio, ad renunciata autem non detur regressus. Quid autem si parentes nullam dotem religionem ingresso dederint, neque hinc substantiæ parentali renuntiaverit? hoc casu religioso, uti successio, ità & devolutio salva & integrâ manet *arg. L. 55. & 56. C. de Ep. & Cler. auth. ingressi C. de Ss. Eccles.* Si verò professus, aut professâ præmaturâ morte suâ, obitum alterutrius parentis prævenierit, Monasterium, ad effectum gaudendi Jure devolutionis, filii nomine haud venit.

CAPUT TERTIUM.

Quæ Bona Juri Devolutionis sint subjecta.

§. 1.

IN Archi-Diecepsi Colonienſi, ut jam modò insinuavimus, superstitis bona duntaxat immobilia stante thoro acquisita (scilicet illa medietas, quæ superstiti vi communionis competit, altera nam-

que medietas acqvisitorum ordinario Successionis Jure in liberos transfer-
 fertur) & non alia, Juri devolutionis sunt obnoxia; asserti veritas
 patet cum ex *tit. ordinat. 2. §. 3.* Ubi sola bona stante thoro acqvisita,
 liberis, qui ex eodem prodiere, reservantur; de illatis, aut delatis
 nulla fit mentio. Tum ex ejusdem Ord. *tit. 8. §. 6.* ibi = den Hey-
 raths = Pfennig aber und andere zugebragte, oder beystehender
 Ehe dem erstabgestorbenen zugefallene (hactenus de bonis conjugis
 defuncti agitur) wie auch die gewonnene Güther nur Leibzuechtig &c.
 Liqueet inde superstitem dotis, & aliorum à defuncto matrimonio il-
 latorum, nec non eodem stante per successionem ipsi delatorum usum-
 fructum duntaxat habere, ex Jure verò, quod habet superstes in
 bonis propriis illatis, & stante conjugio ei delatis, nihil ademptum
 aut diminutum reperitur, solis acqvisitis exceptis, veluti quæ textus
 generaliter, nullâ inter medietatem defuncti & superstitis factâ distin-
 ctione, comprehendit, solum & nudum eorundem usumfructum
 superstiti relinquendo. Tum denique ex *tit. Ord. Colon. 2. §. 2.* vi
 cujus liberi diversorum matrimoniorum communi patri vel matri in
 bonis illatis, & quodocunque delatis æquali divisione succedunt, quod
 fecus esse deberet, si bona hujusmodi devolutioni quoque forent sub-
 jecta, hujus quippè Juris natura est, liberos alterius thori, in quo
 ea bona acqvisita non sunt, ab eorundem assentione excludere. Dem-
 ptis igitur acqvisitis, superstes in reliquis bonis suis immobilibus illa-
 tis & delatis, prout & mobilibus *Ord. Colon. tit. 8. §. 5. & 6.* plenum
 retinet dominium, cum liberâ desuper disponendi facultate, dummo-
 do liberis salva maneat legitima, hæc enim clausula statuto, superstiti
 lucrum quoddam deferenti, semper tacite inest *Carpzov. p. 3. c. 23.
 def. 18. Mev. ad Jus Lub. p. 2. tit. 2. art. 12. n. 174.* Si igitur superstes
 ad alias convolaverit nuptias, secundo conjugii in bonis hujusmodi il-
 latis & delatis competit ususfructus *Ordinat. tit. 8. §. 3. & 6.*

§. 2.

Immobilium porrò bonorum nomine, hunc ad effectum, præter
 ea, quæ ex naturâ suâ talia, & talibus affixa sunt, *Ordinat. Colon.
 tit.*

tit. 8. §. 7. aut ex voluntate conjugum immobilium naturam induerunt, ex dispositione statuti, venit fors capitalis annuis redditibus exposita, five re- five irredimibilis *Ord. Colon. tit. 2. §. 3.* five in reali hypothecâ, five in persona tantum, five ad longum, five ad modicum tempus constituta fuerit, ob generalitatem textûs cit. ibi *ohn Unterscheid, allzeit und allenthalben ic.* Dummodo fors hujusmodi in territorio Electorali Colon. investita fuerit. Qualitas enim mo- vel immobilitatis desumitur à consuetudine loci, ubi pecunia est applicata, Joan. Voet. *ad ff. tit. de constit. princip. §. de statut. n. 11.* Nummi pariter ex divendito prædio immobili, nec non ex forte capitali, annuo censui quondam expositâ, jam restitutâ redacti *Ordinat. tit. 8. §. 3. §. 7.* Mercatorum præterea merces, nec non inter nautas navicula, eorumque instrumenta, *tit. 8. §. 8.* Quæcunque demum jura & actiones ad rem immobilem tendentes, immobilibus adscribuntur arg. à contrario *tit. 8. §. 7.* Licet enim à sensu contrario statuti particularis argumentari, *Cerrus decis. Rot. 522. add. Paul. Voet. in tr. de mob. §. in mob. nat. cap. 7. §. 9.*

§. 3.

Videamus, quænam bona sub acquirentium nomine comprehendantur? & talia imprimis sunt, quæ conjuges durante matrimonio, operâ, solertiâ, communibusque loculis sibi comparârunt. Huc etiam referimus, fundum mediante transactione, cui pretium rei controversæ propè æquivalens intervenit, à possessore obtentum, aut per conjugem possessorem à lite liberatum, eo, quod licis æstimatio similis sit emptioni *L. 1. §. 3. ff. pro empt. à Wesel de comm. bon. societ. tr. 2. cap. 2. n. 69.* aut à parentibus, cui suo tempore successurus fuisset conjux, emptum *Mev. ad jus lub. lib. 1. tit. 10. art. 6. n. 27.* nec minus fundum ex nummis, è divendito prædio patrimoniali redactis, comparatum *Voetz hist. Jul. n. 161.* prout & hujusmodi nummi ipsimet, licet ex prædio patrimoniali redacti, sunt acquirentii, quia

quia pretium non assumit naturam rei, pro quâ datur *L. 21. de act. vendit.* Aliud est, si fundus patrimonialis, cum alio fundo permuretur Voetz *ord. feud. 15. n. 2.* Sande *lib. 2. tit. 5. def. 3.* Christin. *ad LL. Mecklin. tit. 9. art. 7.* acquisitionem porro æstimamus à proximioris tituli origine Mev. *p. 2. decis. 245.* hinc fundus stante matrimonio per sententiam evictus Gars. *de acquæst. conjug. n. 190,* vel ante matrimonium emptus, & eo stante solutus aut traditus à Sommeren *de Jur. Novercar. cap. 1. §. 6,* uctillatus respiciendus, econtrâ prædium avitum, sub pacto de retrovendendo, olim venditum, stante thoro redemptum Sande *de feud. Gelv. tit. 3. c. 1. §. 1. n. 36.* aut consanguinitatis jure retractum, pro acquisito habendum est, quia acquisitio causam proximam habet ab emptione stante thoro factâ diss. Voetz. *l. cit. n. 162. & 163.* Cæterùm in dubio res pro acquisita potiùs, quam patrimoniali habenda est à Wefel *l. cit. n. 222.*

§. 4.

Difficultas remanet, quid statuendum sit de immobilibus, quæ conjugî stante matrimonio ex testamento, hæreditatis, legati, aut donationis titulo, ab extraneo, cui conjux ab intestato successurus non erat, obvenerunt? & ea acquisitis quoque annumeramus. Triplex quippe bonorum, species occurrit in sæpelaudato statuto Archid. *tit. 2. §. 2. & 3.* alia sunt illata *zugebragte*, alia delata *anerfallene*, & alia acquisita *erwonnene Güther*; ad illata ceu præhabita quidem, bona, de quibus quaritur in hypothesi, haud spectant, uti per se patet. Neque delatis adscribi possunt, quamnam etenim bonorum speciem statutum sub vocabulo *anerfallen* comprehendat, sat aperte colligitur ex *cit. tit. 2. §. 2.* in verb. *von ab = auffsteigender oder Geithen = Linien durch Erbschaft anerfallene re.* Quemadmodum vulgari usu loquendi, nomine *deren angefallenen Gütheren* illa tantum intelliguntur, quæ à parentibus, liberis, aut proximioribus consanguineis per successionem ad nos derivârunt Reinking. *de retract.*

qu.

quest. 3. concl. 1. num. 17. & alias uno nomine Erb: Güther oppositive ad acquisita appellari solent. Wehner h. V. Befold, *tom. 1. V. gewonnen.* Ad acquisita igitur viceversa referenda sunt, quæ supra dictis modis non à majoribus aut consanguineis, sed extraneis ad alterutrum conjugum sunt profecta. Befold. *L. cit. V. rungen à Wesel l. cit. n. 81. 89. & 93.* Mev. *ad Jus Lub. l. cit. n. 45.* Chassan, *ad Conf. Burg. rub. 4. §. 2. V. acquêts n. 4.* Sande. *lib. 2. tit. 5. def. 3.*

§. 5.

Non tantum plebejorum sed & Nobilium bona afficit Jus devolutionis; quia nobilium bona ab hoc Jure nullibi reperiuntur excepta, adeoque sub dispositione statuti comprehenduntur Estor. *de Jur. devolut. cap. 7. §. 5.* Mev. *d. tr. quest. prælim. 3. n. 58.* quemadmodum Jus devolutionis ante hanc præpimis inter ordinis Equestris personas in Archidiecepsi viguisse, ex decisione Electorali (quam in extenso refert Thummermuth *1. fund. par. Cur. n. 73.*) testatum accipimus. Hoc illustres inter & plebejos statuto discrimine, quod filia nobilium extantibus filiis accepta dote à parentum hæreditate excludantur. *Ord. Colon. tit. 6. §. 1. & seq.* Filiis autem omnibus, sine liberis, ante superstitem defunctis, uti Jus successionis, ita & devolutionis quoad filias reviviscit.

§. 6.

Neque feuda hujus patriæ à Jure devolutionis sunt exempta Thummermuth. *l. c. n. 69. & seq.* intellige Nova, stante thoro acquisita, non antiqua, aut nova ante matrimonium ab alterutro possessa Clariff. D. Curtius bon. mem. *in not. ad exam. feud. Stryckii cap. 16. qu. 6.* devolvuntur autem feuda ad normam successionis feudalis *tit. 7. Ord. Colon. præscriptam.* Sicut igitur filia in feudis masculinis omnino non *tit. 7. §. 1.* in feudis successoriis autem, ceu fœmininis, deficientibus demùm filiis *d. t. §. 2.* succedunt, ita illa nunquam, hæc in defectu filiorum

duntaxat, ad filias, feuda promiscua verò (qualia etiam sunt informiter concessa *d. t. §. 4.*) ab utriusque sexûs liberos ejus thori, in quo feuda hujusmodi acquisita sunt, devolvuntur. Speciale quoque est, quod filia rmi thori excludat filium secundi thori à feudo successorio, in illis locis, ubi viget Jus devolutionis Thummermuth *l. cit. à n. 66. usque 73. Voetz obs. feud. 15. n. 13. & 14.*

§. 7.

EX his palam est, quantum à Jure Nostro Archi-Dioecesano in solis acquisitis devolutionem admittente, discordent mores Vicinorum Ducatum Julæ & Montium, in quibus non modo stante thoro quæsitæ, sed omnia immobilia (inter quæ reditus irredimibiles numerantur *statut. Jul. cap. 95.*) matrimonio illata, eo durante per quamvis successionem profecta, aut conjugio dissoluto ex lineâ ascendentium provenientia ad liberos primi thori devolvuntur. *statut. Jul. Mont. cap. 47. Schutz de usufr. Jul. Mont. cap. 1. §. 4. cap. 2. §. 7. & 13. etiam feuda, sive nova sint, sive antiqua Rosenth. cap. 7. concl. 16. n. 9. & concl. 38. n. 20. Voetz obs. feud. 15. n. 17. & 19.* in hac Civitate Agrippinensi verò imprimis ex consuetudine bona immobilia stante thoro acquisita, licet conjuges illis necdum scriñialiter associati sint; deinde omnia immobilia, quibus uterque conjugum in scriñio adscriptus est, sive ea ab alterutro illata, sive eidem per successionem, aut alio quovis modo, stante thoro delata fuerint, Juri devolutionis sunt subjecta. *Statut. Civit. Colon. art. 14.* ibi so ist die letzte Hand nicht mehr, dan eine Leibzüchtersche ahn allen Erben und Erb-Nenthen, da sie sammender Hand angeschrieben stahn ic.

CAPVT

CAPVT QVARTVM.

De Effectibus Juris Devolutionis.

§. 1.

Contentiosa admodum quaestio est, utrum proprietas bonorum devolutioni subjectorum reverà transeat in liberos? an maneat penes superstitem parentem? Posterius Belgi passim volunt Wames, *cent. 6. consil. Civil. 58. num. 1.* Christin. *ad LL. Mechl. tit. 16. art. 25. in not. de Mean obs. 112. n. 3.* & in specie Stockman *cap. 1. 6. 7.* & alibi, ubi docet: superstiti per devolutionem tantummodò Vinculum inalienabilitatis injici, proprietatem verò manere penes eundem, cum usufructu causali, liberis econtrà proprietatem duntaxat reservari & affici, sub spe & conditione, si parenti supervivant, in summâ, plus liberis per devolutionem non tribui, quàm securitatem, ut superstiti defuncto succedere possint. Atque ità in Brabantia perpetuo judicatum fuisse refert. Ad eandem quoque normam consuetudines Julienses & Montenses circa materiam devolutionis interpretantur Voetz *de Jur. Revol. cap. 4. num. 18.* Rick. *de un. prol. cap. 2. n. 10.* prius verò, quod nimirum proprietas bonorum devolutorum parentem rupto thoro derelinquat, & liberos accedat sustinet Schutz *de usufr. Jul. Mont. cap. 1. §. 2.* Estor *de Jure devolut. cap. 1. §. 9.* Mynsing. *Cent. 5. obs. 32.*

§. 2.

Quidquid autem sit de aliarum provinciarum, praesertim exterarum, moribus, quos examinare mei non est instituti. Certum est in Archi-Diecepsi Colonienfi proprietatem immobilium acquiritorum, rupto thoro realiter ad liberos transire (1) enim in Ord. Archid. *tit. 2. §. 3.* statuitur: bona acquisita post mortem superstitis penès liberos istius thori, in quo acquisita fuerunt, manere debere *soffen verbleiben*, ergò praesupponitur, quod bona haec in vitâ superstitis modò fuerint

C 2

penès

Penès liberos, non quoad usumfructum, quem parens in diem vitæ retinet, sed quoad proprietatem, quæ rei appellatione venit *l. 115. de V. S.* (2) statutum superviventi plus non tribuit in bonis propriis acquisitis, quàm in bonis conjugis defuncti, eodem enim Jure censet urriusque bona *tit. 8. s. 6.* in verbis: *Dem erstabgestorbenen zugefallene, wie auch die gewonnene Güther nur Leibzuchtig* &c. Jam verò indubium est superstitem conjugem in bonis prædefuncti non habere, nisi usumfructum formalem, nil verò proprietatis, igitur superstes in acquisitis nihil ultra usumfructum formalem retinet. Id, quod (3) clariùs indigitat particula restrictiva *Tur* / Vocabulo *Leibzuchtig* præposita, quæ, prout aliàs ex naturâ suâ, omnia, quæ expressè non includit, excludit, *Betold. thes. pract. V. allein* ità hic omnem proprietatem ab usufructu removet (4) Si usufructus superstiti conjugi in acquisitis assignatus, pro Causali haberi vellet, nil disposuisset lex talem usufructum relinquendo, quam absque eo habiturus fuisset conjux, eo ipso, quo dominium bonorum retineret, & omninò gratis inserta tunc foret particula taxativa *Tur*. Ne igitur dispositionem legis reddamus inutilem, usumfructum illum *formalem* dicere debemus, constat autem usumfructum formalem & proprietatem penès eundem esse non posse *l. 1. ff. de usufr.* Idem in hac Civitate Colonienfi circa bona juxta superiorem Sphum 7 mum devoluta, ob consimilem particulam taxativam *Nicht Mehr dan ein Leibzuchtersche*, obtinere defendo.

§. 3.

Primus itaque effectus maximè principalis devolutionis nostræ est transmissio proprietatis & domini bonorum devolutorum in liberos. Sequitur inde secundus: conjugem superstitem scilicet, devoluta alienare non posse, quia dominium & proprietatem eorum non habet. Voce autem alienationis, uti aliàs, ità & hic omnis translatio domini, aut constitutio alterius Juris realis comprehenditur *L. fin. Cod. de reb. alien.* ità, ut parens devoluta neque vendere, neque op-
pigno-

pignorare, aut secundo conjugii in dotem dare, imò ne usufructum quidem, nisi quousque parens vixerit, novo conjugii in iis constituere possit, cum usufructus parenti in devolutis competens, ejus morte expiret *Ord. Elect. Col. tit. 8. §. 6.* Omnis quoque dispositio per ultimam voluntatem super devolutis inhibita est conjugii *L. 8. §. 2. C. de secund. nupt.* hinc illa inter liberos inæqualiter dividere arg. *auth. lucrum C. d. t.* nec filium ex causâ ingratitudinis ab iisdem bonis per exheredationem excludere potest. Licebit tamen superstiti, sicut bona conjugis defuncti *Ord. Col. tit. 10. §. 2.* ità & devoluta unioni prolium inferre, quamvis unioni simpliciter erectæ devoluta illata non intelligantur. Tametsi autem parens in devolutis nudum habeat usufructum, liberior tamen, & dominio utili ferè æmula ipsi est administrandi potestas, quam equidem usufructuario de jure Romano, neque enim parens rei formam immutare, sylvam in agrum, lacum in lucum, utrumque iterum in viride pratium convertere, ac rem ad sui commoditatem & utilitatem pro lubitu (dummodò proprietas notabiliter non deterioretur) aptare prohibetur. Quæ secus se habent de jure Romano *L. 13. l. 44. l. 61. ff. de usufr.* vid. *Estor. cap. 4. §. 6.* Schilcher, *ad ff. exercit. 17. §. 19.*

§. 4.

Quod parens usufructuarius bona devoluta alienare nequeat, fallit in casu urgentis necessitatis v. g. defectûs alimentorum. *Schutz de usufr. Jul. Mont. cap. 1. §. 11. Rick. de unione prol. cap. 7. n. 77.* Causa necessaria quoque est as alienum thoro illatum, aut eo stante constat, siquidem non devolvuntur bona, nisi, quæ soluto matrimonio supersunt, superesse autem non intelliguntur, nisi deducto are alieno *L. 39. §. 1. de V. S. confer. Mean ad Jus Leod. def. 12. n. 17.* econtrâ ob debita soluto matrimonio creata, devoluta alienari nequeunt *Stockmans cap. 13. n. 6.* De cætero, an urgens necessitas subsit, & quantum in illius sublevamen distrahi debeat, **J**udex arbitrabitur,

C 3

cujus

cujus cognitionem proinde & decretum Jure exigit Schutz *l. cit.* quo interposito, reliqua ad justam alienationem requisita adfuisse praesumuntur arg. *l. 5. §. 15. ff. de reb. eor. qui sub tut.* aliàs ab emptore probanda. Pinel. *de bon. mat. p. 3. n. 23.*

§. 5.

SI quid igitur ex his bonis citrà necessitatis causam parens distraxerit, ipsemet id revocare poterit, Pinel. *in l. 1. cod. de bon. mat. p. 3. n. 73.* quando enim lex aut consuetudo prohibitionem alienationis inducit ratione interesse alterius, impugnatio facti proprii de se illi citi permisa est Stryck. *diff. de impugn. fact. propr. cap. 3. n. 48.* Quia tunc parens facto suo non contravenit nomine proprio, sed nomine filii *id. l. cit.* Perez *in cod. tit. de bon. matern. n. 6.* Filius etiam patre vivente devoluta vindicare potest. Arg. *l. 50. ad SCtum trebell.* Pinel. *l. cit. n. 74.* Interest enim rem liberis integram conservari, ne lapsu temporis difficilior reddatur ejus persecutio. Conf. Schutz *l. c. §. 7.*, quæ licentia filio, etiam si parentis hæredi, tribuitur à nonnullis Estor *cap. 8. §. 4.* Rick. *cap. 7. n. 77.* Attamen contrarium verius existimo cum Stockm. *cap. 14. n. 8.* Schuz *l. cit. §. 8.* ex regula generali, quod hæres factum defuncti præstare teneatur *L. cum à matre 14. C. de R. V. l. 149. de R. 7. & latissimè Coccej. in disp. tom. 2. disp. 28. de feudo hæreditario mixto thes. 9. §. 20. usque 25.*

§. 6.

Dubitatur autem: annon saltem pater filio in testamento præcipere valeat, ut dispositionem à se super devolutis factam rati habeat, aut solâ legitimâ sit contentus? videtur dispositio hujusmodi, tanquam in fraudem & subversionem legis facta non subsistere *L. 27. ff. ad l. falcid.* cum, quæ fieri nequeunt directè per viam dispositionis, indirectè quoque per modum conditionis pœnalis fieri non possint. Gail. *lib. 2. obs. 145. n. 6.* Quoniam verò testatori super re hæredis disponere licet *§. 4. 7.*

J. de legat. Filio verò hoc casu liberum est, retentâ legitimâ, reliquam hereditatem repudiare, nec ille, nisi volens, majoris lucri & emolumentî causâ gravamen hoc suscipit, dispositionem parentis, tali clausulâ munitam valere sustineo cum *Stockm. cap. 16. n. 4.*

§. 7.

Quemadmodum verò parentem sine consensu liberorum, itâ filium sine consensu parentis devoluta alienare non posse tradit *Stockm. de jure devol. cap. 5. n. 7. cap. 6. n. 6. nec non decis. 8. n. 4.* Ast, quamvis ratio ab eodem allata quadrare possit iis locis, in quibus devolutio ultrâ vinculum inalienabilitatis vires non exferit, uti in Ducatibus *Julie & Montium*, partibusque Brabantinis, quia tamen indoles devolutionis Archi-Diœcesanæ penitus diversa est, verâmq; proprietatem liberis addicit, idcirco, manendo in principiis nostris, oppositum statuimus, quotidianâ praxi & observantiâ patrocinate: nimirum liberos, vivente etiam superstite parente licet invito, salvo ei ad dies vitæ competente usufructu, bona devoluta oppignorare, alienare & distrahere, desuperque inter vivos, & mortis causâ pro lubitu disponere posse, id enim proprietario de jure licet, usufructuario haud salutato *l. 2. Cod. de usufr.*

§. 8.

Tertius denique devolutionis effectus est, quod liberi primi conjugii excludant liberos secundi à bonorum devolutorum successione, quod aded verum est, etiamsi alia bona non adsint, ex quibus liberi 2di thori legitimam suam habere possint. Estor. *de jur. devolut. cap. 5. §. 6. Stockm. cap. 4. n. 5.*

§. 9.

EX consuetudine patriæ Colon. conjugii superstiti competit usufructus in bonis, quæ prædefunctus, tempore mortis, proprie-

prietate-tendis possidebat Ordinat. tit. 8. §. 3. & 6. fingamus igitur: Titium & Semproniam conjuges in Electoratu Colon. acquisivisse prædium quoddam immobile; decedere Titium patrem relictâ ex hoc thoro filiâ Meviâ, nuptâ Cajo, dein mori filiam Meviam, & post eam matrem Semproniam; Quæritur: an Cajus maritus Meviæ habeat usufructum in prædio illo acquisito? R. quod sic. Cum enim filia Mevia proprietatem istorum acquiretorum per mortem patris Titii in vitâ suâ modò obtinuerit, scilicet unam medietatem Jure successionis, alteram Jure devolutionis, sequitur, Cajo marito usufructum in bonis illis competere; nec obstat, quod usufructus, cum finitur, ad proprietatem reverti debeat l. 3. C. de usufr. quæ proprietatis tempore mortis Sempronie non est penès Cajum maritum Meviæ. Censetur enim uxor prædefuncta in vitâ suâ, statuto itâ interpretante, marito usufructum cessisse, quod Dominus nudæ proprietatis facere potest, licet usufructus sit penès alium l. 63. & l. 72. ff. de usufr. aliud profectò quoad medietatem Sempronie statui debet in locis, ubi Jus devolutionis duntaxat Vinculum inalienabilitatis injicit. Interim tamen in Ducatu Montensi marito in hypothese usufructum adjudicatum fuisse refert Schutz cit. tr. cap. 2. §. 7.

§. 10.

Quæritur ulterius: an devoluta liberis imputentur in legitimam? itâ volunt Wames cent. 6. Conf. 58. n. 7. & Conf. 98. n. 9. Stockm. cap. 15. n. 5. Christin. ad LL. Mechl. art. 25. tit. 16. n. 5. & ab eo Cit. Kinschot. resp. 65. n. 3. Quod facilius largimur quoad loca, in quibus omnia immobilia ad liberos primi thori devolvuntur, proprietatis verò devolutorum penès parentem superstitem manet, prout in terris Brabantinis Juris esse Cit. A. A. testantur; verùm, quia neutrum obtinet in patriâ Colon. secùs sentimus cum Estor. de Jur. devol. cap. 8. §. 2. Siquidem (1) legitima constituitur ex bonis, quæ testator tempore mortis reliquit, L. 6. C. de inoff. test. devoluta verò tempore mortis in bonis testa-

testatoris non sunt. (2) ea sola in legitimam imputantur, quæ ex iudicio testatoris ad liberos pervenerunt *l. 8. C. d. t.* sed liberi devoluta capiunt ex providentiâ legis provincialis, seu consuetudinis. (3) statutum voluit, ut liberi imi thori devoluta habeant præcipua *Ord. Colon. tit. 2. §. 3.* in reliquis verò bonis utriusque thori proles æqualiter succedant, liberis autem competit legitima ex bonis, quæ parente intestato defuncto, potuissent ad eos pervenire *cit. l. 8.* (4) quæ liberi de Jure Romano per transitum matris ad secunda vota consequuntur, iisdem in legitimam non imputantur *l. 6. C. de 2dis nupt.* Manz *de test. tit. 12. qu. 43.* multò minùs ergò devoluta. Porro, quia bona devoluta in legitimam non imputantur, hinc eadem 2di thori liberis non conferuntur, per ea, quæ tradit Stryck. *de success. diss. 11. cap. 1. §. 3.* Beck *de collat. cap. 3. §. 1.*

§. II.

Controvertitur quoque, an conjux superstes satisfaciatur, bona devoluta filia vel filio in dotem aut donationem propter nuptias dando? quod negandum putamus, ex mobilibus quippè & usufructu bonorum, per successionem & devolutionem liberis delatorum, dotem iis constitui jubet; Ordinatio *Colon. tit. 8. §. 6.* Neque aliàs satisfaciatur parens, filia in bonis propriis (qualia devoluta Nostratia esse jam supra demonstravimus) dotem assignando *L. fin. Cod. de dot. promiss.* ad cujus leg. Exemplum, referente Mynsing. *cent. 5. obs. 32.* In Camerâ Imperiali iudicatum fuit, dotem in devolutis constitui non posse. Quin contra quidquam faciat objectio *Stockm. cap. 17. n. 5.* Estor. *cap. 8. §. 1.* Mean *in op. posth. def. 11. n. 16.* Quasi dos, velut æs alienum stante thoro Contractum, à bonis devolutis deducenda foret, nam quando æs alienum devoluta afficiat, §. 12. demonstrabitur. Imò licet regula illa aliàs esset vera, fallit tamen, quando statutum (prout Archidiecefanum) contrarium decidit, quod scilicet liberi aliunde, quàm ex devolutis, dotari debeant. Usufructum verò devolutorum in partem dotis constitui posse

D

posse

posse non dubitamus, cum pater illum reverâ ex suo det. Tuldén, in
Cod. tit. de dot. promiss. n. 6.

§. 12.

ALia porrò subsequitur quæstio: si unus ex liberis devolutariis, sine
fratribus eidem in bonis ad filium defunctum devolutis juxta §. 1. tit. 4.
Ord. Colon. succedat? Doctrinâ aliorum, parentem non nisi liberis om-
nibus præmortuis, ad devolutorum successionem admittentium, velut à
principiis Juris nostri consuetudinarii penitus aliena, ad partes tantisper
sepositâ. Parentem superstitem, cum fratribus, in præmissâ specie ad-
mittendum esse. Vera namque proprietas devolutorum ad liberos se-
mel transit, horum proprium effecta est patrimonium, nihil hinc impe-
dit, quominus ad ductum prælaudatæ Ordinationis superstes parens,
cum defuncti filii fratribus, quotam suam virilem ex devolutis quoque
fortiatur. Signanter, cum memorata ordinatio parentem superstitem ad
consucessionem filiorum, indistinctim in omnibus ^{et} bonis invitet. Ibi
so Erben dieselbe (fratres & sorores) mit des verstorbenen Kinds
Batter.. oder mit der Mutter.. alle Haab und Guth ohn Unter-
scheid. Atque hanc opinionem nostram notoria tribunalium patriæ
observantia jam dudum reddidit indubiam. Nec obstat, si dicatur,
acquisita thori solis liberis ejusdem thori esse debita tit. ord. 2. §. 3.
consequenter in casu unius liberorum defuncti, superstitem à succe-
sione in devolutis arcendum, & hæc reliquis ejusdem conjugii liberis re-
linquenda esse. Replicatur enim statutum cit. §. 3. loqui de descenden-
tibus, & id tantum velle, ut acquisita thori devolvantur in liberos ejus-
dem thori, exclusivè quoad liberos alterius thori. Nos autem in qua-
estione proposita de Ordine ascendentium, unde consucessione parentis,
nullibi exclusi, quin potius expressè vocati agimus.

§. 13.

§. 13.

Dubitatur denique ; utrum filius, repudiatâ superstitis hæreditate, devoluta retinere possit? Cum liberi bona devoluta non capiant ex successione superstitis parentis, sed ex speciali legis providentiâ, & proprietatem illorum bonorum, jam tùm in vitâ ejusdem parentis, citrà successione[m] consecuti sint, sic eadem bona citrà qualitatem hæredis retinere possunt Stockmans *de Jur. devol. cap. 13. n. 6.* Repudiatâ itaque hæreditate, liberi devolutarii neque ad præstandum factum defuncti, neque ad sustinendum æ alienum obligantur, nisi debita ante matrimonium, vel eo stante fuerint contracta, adhæc enim in subsidium, excusso scilicet hærede mo- & immobilari, non tamen ultrâ vires bonorum devolorum, tenentur. confer. Mean *def. 12.* cessât autem hoc beneficium Ordinis, si devoluta pro debito, annuum censum generante, specialiter essent oppignorata, quia res cum suo onere transit *l. 15. C. de pign.* Nec hujusmodi debita hæres mobilis exsolvere tenetur, *Ord. Colon. tit. 8. §. 5.*

§. 14.

Aliud dicendum est, si liberi sint parentis superstitis hæredes, eo namque eventu simul ad solutionem debitorum, dissoluto matrimonio creatorum, etiam ex devolutis, præstandam obligantur, nisi hæreditatem cum beneficio legis & inventarii adiissent, quo casu liberi, ratione devolorum, ab exactiõne creditorum forent immunes, cum hujusmodi bona illis, non quâ hæredibus, sed quâ liberis adjecta, eorumque dominio ante hæreditatem jam delatam incorporata, ad massam hæreditatis non pertineant, neque ejus partem constituant, sultrâ hujus vires autem hæres, inventario confecto, non tenetur. *L. 22. Cod. de jur. de lib.*

CAPUT QUINTUM.

Quibus in Casibus cesset Jus Devolutionis.

§. I.

PLuribus modis devolutionem non nasci, aut natam cessare contingit. (1) Si liberi tempore dissolutionis conjugii non extant *Ord. Col. tit. 8. §. 6.* aut (2) extantes ante superstitem conjugem omnes decedant *d. t. §. 3.* (3) si liberi, liberam rerum suarum administrationem habentes, parenti Jus ex devolutione quæsitum remittant. (4) Si filius aut filia, utroque parente vivo, utriusque hereditati aut substantiæ renunciât, secus, si filia post mortem alterutrius conjugum, superstitis successioni renunciaverit, aliud quippe est successioni futuræ, aliud Juri ex devolutione jam quæsito renunciare. Dissentit juxta sua principia *Stockm. cap. 18. n. 11.* (5) Si nulla bona immobilia stante thoro fuerint acquisita.

§. 2.

Sextò cessat devolutio per contrariam conjugum voluntatem. Licet enim his, vel in pactis dotalibus, vel communi testamento vires juris devolutionis enervare. *Sixtin. vol. 1. conf. Marburg. 16. Stockm. cap. 9. Wames. cent. 6. conf. 60. in pr. Mean op. posth. def. 72. n. 8. Christin. vol. 3. decis. 35. n. 17.* Cum pacta statutis derogent, & Jura provincialia, quatenus potestatem testandi non restringunt, non nisi in casum interstati sint capienda. Quam sententiam, licet usu fori receptam, analogiæ Juris tamen minus convenientem existimat *Estor. de jur. devol. cap. 7. §. 1. §. 2.* Eo, quod juris dispositio, alterius favorem respiciens, privatorum pactis convelli non possit. Sed respondetur: Jus devolutionis quidem in favorem liberorum introductum esse, ita tamen, ut non omninò excludatur, arbitrium parentum, qui liberis optimè consulturi præsumuntur. Quod conforme videtur ordinationi patriæ [Colon.], quâ expressis verbis libertas conjugibus data reperitur, quatenus tam in pactis dotalibus, quàm testamento

mento mutuo ordinare possint, quem in modum bona post eorum obitum velint devolvi. *Vid. Ord. Colon. tit. 1. §. 14. tit. 6. §. 17. & tit. 8. §. 1. 2. 3. & 4.* Idem quoque in Ducatibus Jul. & Mont. in pactis nuptialibus, non autem in testamento fieri posse existimat *Schuzl. cit. cap. 1. §. 10.* ex ratione, quod de bonis stemmaticis in dictis Ducatibus testari non liceret; sed ratio hæc insubsistens videtur, nam devolutionem bonorum futuram impedire, non tam est testamenti factio, quam remissio Juris, quod conjux habebat, omnem dispositionem in bonis superstitis impediendi, adeoque derogatio Juris devolutionis potius pactum, & actum inter vivos, quam ultimæ voluntatis sapit *Stockm. cap. 10. n. 7.* Pacisci autem super bonis stemmaticis prohibitum non est. Potest etiam conjux conjugi Jus devolutionis remittere, absque, quod alter vicissim illud remittat. *Stockm. cap. 9. n. 3.*

§. 3.

Integrum est conjugi consensum, quo Jus devolutionis in pacto aut testamento abrogavit, quoad bona propria revocare, cum favori suo tantum renuntiet *L. pen. C. de pact.* Neutiquam verò quoad bona alterius conjugis, si derogatio facta fuerit in pactis dotalibus, licet mixtis, hæc enim pacta, sc. mixta, quamvis ad tramites juris communis quandocunque sint revocabilia *Stryck. ad U. M. de pact. dot. §. 4. Carpz. p. 2. C. 43. def. 16.* de Jure tamen statutorum *Archid. Colon.* Cirà utriusque consensum irrevocabilia sunt. *Tit. ord. §. 1. & 2. ibi*
obsie schon auß die Erbfolgung gerichtet etc. Sin autem in communi testamento talis consensus datus fuerit, videtur ejus revocatio conjugi permissa esse, quamdiu alter vivit, eo, quod *Ordinat. tit. 1. §. 14.* Solummodo veteret, ne testamentum reciprocum post obitum alterius conjugis mutetur, ità, ut alter casus, si nimirum utroque conjugum vivente, alteruter testamentum revocare velit, relictus censeatur dispositioni juris communis, quo conjugi testamentum reciprocum quandocunque mutare licet *Strick. de caut. test. cap. 24. §. 21 Mynsing. cent.*

1. *obs.* 8. Verùm, quia derogatio juris devolutionis, ut dictum, naturam pacti & actus inter vivos habet, hinc, licet in testamento facta fuerit, manet irrevocabilis. *Manz. de test. val. & irval. tit. 4. n. 161.*

§. 4.

PER quamlibet autem dispositionem in totum non censetur derogatum Juri devolutionis, sed, si quoad unum aut alterum effectum sit sublatum, quoad alios vires suas retinet. *Stockm. cap. 9. num. 10.* Sic, si superstes, datâ sibi licentiâ devoluta alienandi, quædam non alienaverit, hæc juri devolutionis manent subiecta. *Idem l. cit.* Quemadmodum quoad omnia bona obtinet, si superstes facultate suâ omnino usus non sit. *De Mean. obs. 699. Peck. de test. conjug. lib. 1. cap. 30. n. 2.* Item, si convenerint parentes, quod uno eorum mortuo, & altero ad ulteriora vota convolante, utriusque thori liberi devoluta æqualiter dividere debeant, prohibitio alienandi non erit remota, sicut nec e contra, sublatâ alienandi prohibitione liberi 2di thori in devolutis succedunt, sin à superstite alienata non fuerint. Neque per hoc, quod conjugii libera dispositio de bonis prædefuncti sit relicta, potestas de propriis devolutis disponendi data censetur *Peck. cit. tr. lib. 5. cap. 20.* Licentia enim ista, in detrimentum liberorum vergens, extendi non debet. Hinc rectè monet *Wam. cent. 6. conf. 60. n. 3. & 4.* Conjugem facultate super devolutis disponendi, aut ex iisdem liberis 2di thori relinquendi sibi datâ, non in subversionem Juris devolutionis abuti, sed secundùm arbitrium boni viri uti debere arg. *L. 54. ad SC. trebell. & ad præsumptam conjugis defuncti voluntatem, quæ verosimiliter ea fuit, ut liberis 1mi thori saltem plus, quàm secundi relinqueretur, dum quisque sanguinem proprium alieno præferri voluisse censetur L. 30. C. de fideicom.* denique, si conjuges in patria Colon. in pactis nuptialibus proprietatem acquirendorum, etiam in casum thori, relicta ex eo liberis, soluti sibi expressè reservaverint, per hoc Juri devolutionis in totum derogatum esse censeo, & disputationi finem impono.

COROL-

COROLLARIA.

1.

Prælati Ecclesiastici sine Juris Solemnitatibus hæreditatem immobilia continentem repudiare nequit.

2.

Beneficia, quæ autoritate papali ad Episcopatum promoti dispensativè retinuerunt, post obitum eorum S. Pontifici vigore extrav. ad Regimen reservata non sunt.

3.

Jus decimandi à laicis contra Ecclesiam, per præscriptionem immemorialem acquiri non potest.

4.

Præsentatus ad beneficium à pupillo septennio majore, præfertur præsentato à tutore.

5.

Quod à Sponsalibus in gradu prohibito sub conditione dispensationis futuræ contractis altera pars recedere possit, licet de praxi Curie Romanæ certum sit, in puncto Juris tamen probabile hæud est.

6.

Uxor ratione dotis creditoribus hypothecam expressam anteriorem habentibus postponitur.

7.

Minore contra additionem hæreditatis restituto substitutus manet exclusus.

8.

Legatarii verbis tantum conjuncti gaudent Jure accrescendi.

9.

Fideicommissum pactitium, à substituto acceptatum, hoc invito à paciscentibus revocari hæud potest.

10.

10.

Legitimatus per subsequens matrimonium in feudo succedit.

11.

Non omnia delicta suos duntaxat tenent auctores.

12.

Statibus imperii Catholicis in subditos protestantes vigore Instr. pac. art. 5. §. 48. competit Jurisdictio Ecclesiastica, statibus protestantibus in subditos Catholicos non item.

13.

Matri de jure gentium competit patria potestas in liberos.

14.

Juris naturalis adæquatum principium est bonum universale naturæ.

15.

Actus cum bono, i. e. voluntate, Dei ut auctoris naturæ essentialiter connexi, aut intrinsecè cum eo pugnantes, immutabile, & ne arbitrio quidem divino subjectum, juris naturalis objectum constituunt.

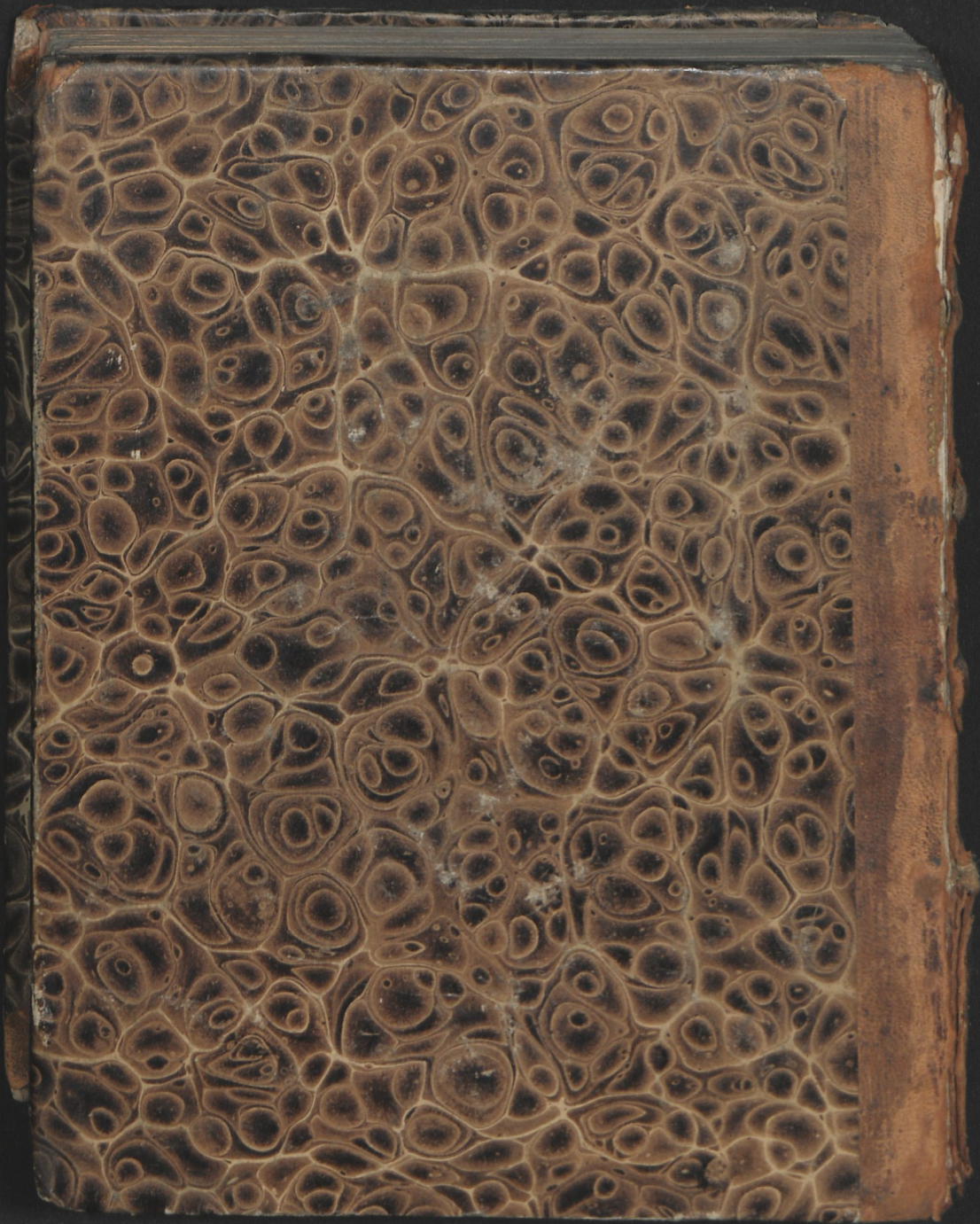
16.

Quin ob aliam injuriosè inflictam, hæc & nunc quis occidi possit, jus naturale non vetat.

Kr 2209

X2368165

N° 101.
4

DISSERTATIO
INAUGURALIS JURIDICA
DE
JURE DEVOLUTIONIS

Secundum Mores & Statuta Archi-Diœcesis Coloniensis

QUAM

DEO AUSPICE

PATROCINANTIBUS

Apostolorum Principe S. Petro, ejusdemque
Archi-Diœcesis Præfule S. Engelberto

PRÆSIDIBUS

PRÆNOBILIBUS, CLARISSIMIS, CONSULTISSIMISQUE
VIRIS, ac DOMINIS,

D. GERARDO ERNESTO HAMM

J. U. D. Professore Publico & Ordinario, Venerandaque Facultatis Juridicæ
Coloniensis Dictatore

NEC NON

D. GUILIELMO DE MONTE

J. U. D. Professore Publico, & Ordinario, ejusdemque Facultatis Fisico.

PRO

Obtinenda in utroque Jure summi Gradûs Licentia

In publico Juris Auditorio

Crisi Academice subjiçiet

PETRUS ENGELBERTUS BENNERSCHIED Tuitiensis
AA, LL, ac Philosophiæ Magister.

Die 17te Septembris Anno MDCCXLVIII.

Coloniæ typis GEREONIS ARNOLDI SCHAUBERG.
Cum Privilegio Venerand. Facultat. Juridicæ.

